

Emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta aktuālās atbalsta programmas

Gints Kārklīšs

Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Vides investīciju fonds"

2022. gada 21. septembris

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Emisijas kvotu izsolīšanas instruments

www.ekii.lv

Projektu konkurss	Projektiem piešķirtais finansējums, EUR	Pabeigto projektu skaits
1. Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana valsts nozīmes aizsargājamās arhitektūras pieminekļos	8 181 461	8
1.1. Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana valsts nozīmes aizsargājamās arhitektūras pieminekļos II. kārtā	35 000 000	Pieteikšanās (2022.10.08)
2. Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana - zema enerģijas patēriņa ēkas	22 501 556	7
4. Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana, attīstot enerģētiski pašpietiekamu ēku būvniecību	10 000 000	2
5. Siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšana transporta sektorā – atbalsts bezemisiju un mazemisiju transportlīdzekļu iegādei	10 000 000	Ieviešana (2023.12.31) / Pieteikšanās (2022.09.22)
6. Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana mājstāipniecībā – atbalsts atjaunojamo energoresursu izmantošanai	30 000 000	Pieteikšanās (2023.12.31)
7. Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana pašvaldību publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā	10 000 000	Pieteikšanās (2022.10.15)
<i>Sabiedrības izpratnes veicināšana par klimatneitralitātes un klimatnoturības nozīmi un iespējām</i>	<i>1 500 000</i>	<i>Plānots</i>
<i>Kompleksi risinājumu siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana sociālajās mājās</i>	<i>Nav informācijas</i>	<i>Plānots</i>
<i>Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana, ieviešot ceturtās paaudzes siltumapgādes sistēmas</i>	<i>Nav informācijas</i>	<i>Plānots</i>

Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana valsts nozīmes aizsargājamajos arhitektūras pieminekļos II. kārtā: nosacījumi

Konkursa mērķis ir oglekļa dioksīda (CO₂) emisijas samazināšana un energoefektivitātes uzlabošana, veicot **valsts nozīmes arhitektūras pieminekļu pārbūvi, atjaunošanu, restaurāciju** vai vienkāršoto fasādes atjaunošanu.

Projekta iesniedzējs konkursa ietvaros ir:

- atvasināta publiska persona
- valsts tiešās pārvaldes iestāde, kas nodarbojas ar valsts nekustamo īpašumu pārvaldīšanu
- valsts kapitālsabiedrība, kas nodarbojas ar valsts nekustamo īpašumu pārvaldīšanu
- valsts kapitālsabiedrība, kura sniedz veselības aprūpes pakalpojumus
- reliģiska organizācija
- valsts dibināta izglītības iestāde
- valsts vai pašvaldības dibināta kultūras institūcija atbilstoši [Kultūras institūciju likumam](#)
- Latvijas Republikā reģistrēta biedrība vai nodibinājums atbilstoši [Biedrību un nodibinājumu likuma](#) prasībām

Pieejamais finansējums:

- **30 000 000** euro – projektiem, kuros projekta iesniegumā pieprasītais finanšu instrumenta finansējums ir virs 1 000 000 euro
- **5 000 000** euro – projektiem, kuros projekta iesniegumā pieprasītais finanšu instrumenta finansējums ir līdz 1 000 000 euro (ieskaitot)

Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana valsts nozīmes aizsargājamos arhitektūras pieminekļos II. kārtā: nosacījumi

- finansējuma apmērs:
 - **maksimālais** finanšu instrumenta finansējums ir **15 000 000 euro** (ieskaitot)
 - maksimāli pieļaujamā finanšu instrumenta **atbalsta intensitāte nepārsniedz 85 %** no projekta kopējām attiecināmajām izmaksām, ja projekta iesniedzējs neveic saimniecisko darbību un atbalsta sniegšana šā konkursa ietvaros tam nav kvalificējama kā komercdarbības atbalsts
 - aprēķinātais **enerģijas patēriņš apkurei uz ēkas aprēķina platību nepārsniedz 75 kWh/m² gadā**, ja projekta iesniegumā pieprasītais finanšu instrumenta finansējums ir virs 1 000 000 euro, vai **nepārsniedz 90 kWh/m² gadā**, ja projekta iesniegumā pieprasītais finanšu instrumenta finansējums ir līdz 1 000 000 euro (ieskaitot)
- Ēkas atbilst valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa statusam un **nedrīkst zaudēt tā statusu projekta realizācijas un monitoringa laikā**
- Ēkas ir projekta iesniedzēja īpašumā, turējumā, valdījumā vai pārvaldībā un tiesības ir nostiprinātas zemesgrāmatā
- Ēkās kopš 2000. gada vismaz daļēji vai nepārtraukti ir īstenota izglītības, kultūras, reliģiskā vai veselības aprūpes funkcija un tā tiks turpināta projekta monitoringa un projekta amortizācijas periodā

Var iesniegt tikai **vienu projekta iesniegumu** par vienu valsts nozīmes arhitektūras pieminekli ar vairākām ēkām

Projektu īstenošanas maksimālais termiņš ir **60 mēneši** (no dienas, kad stājies spēkā projekta līgums)

Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana valsts nozīmes aizsargājamajos arhitektūras pieminekļos II. kārtā: atbalsts

- ēku **energoefektivitāti paaugstinošu** būvdarbu izmaksas

Teritorijas labiekārtošanas izmaksas ir attiecināmas, ja labiekārtošana ir saistīta ar iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu (parasti ne vairāk kā 5 metri no ārsienas)

- ēkas **restaurācijas darbu izmaksas**, lai nodrošinātu ēkas sākotnējo arhitektonisko detaļu vizuālo un tehnisko stāvokli

Nedrīkst pārsniegt 15 % no kopējām attiecināmajām izmaksām (ja ēku restaurācijas darbi nav saistīti ar ēkas energoefektivitātes paaugstināšanu)

- izmaksas, kas **saistītas ar enerģijas ietaupījumu un CO₂ emisijas samazinājumu:**

- efektīvai siltumenerģijas atgūšanai un izmantošanai paredzēto inženiertehnisko sistēmu iekārtu iegādes, piegādes, būvniecības, uzstādīšanas un ieregulēšanas izmaksas
- apgaismojuma un elektroapgādes sistēmas izbūves, pārbūves vai atjaunošanas izmaksas
- vadības un kontroles sistēmu uzstādīšanas izmaksas
- iekšējo inženiertīklu izbūves, pārbūves vai atjaunošanas izmaksas

Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana valsts nozīmes aizsargājamos arhitektūras pieminekļos II. kārtā: atbalsts

- **ventilācijas sistēmas** izbūves, pārbūves vai atjaunošanas darbu izmaksas, ja tiek sasniegts [LBN 231-15](#) atbilstošs iekštelpu mikroklimats

- **atjaunojamos energoresursus** izmantojošu enerģiju ražojošu **iekārtu** (pamatiekārtu, palīgiekārtu un materiālu) iegādes, piegādes, uzstādīšanas, pieslēgšanas un ieregulēšanas izmaksas

Visa saražotā elektroenerģija jāizmanto tikai valsts budžeta apmaksātu veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanai (veselības sektors) vai vismaz 80 % saražotās elektroenerģijas izmanto pašpatēriņam gadā (kultūras sektors)

- **fosilos energoresursus** izmantojošu siltumenerģiju ražojošu **iekārtu** demontāžas izmaksas
- ēkas **pieslēguma centralizētajai siltumapgādes sistēmai** projektēšanas, siltummezgla izveides un siltumapgādes sistēmas pārbūves izmaksas
- **pievienotās vērtības nodokļa maksājumi**, ja tie nav atgūstami no valsts budžeta

Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana pašvaldību publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā: nosacījumi

Konkursa mērķis ir siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana un energoefektivitātes uzlabošana **pašvaldību publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā**, izmantojot tādas tehnoloģijas un videi draudzīgus paņēmienus, kas ļauj samazināt esošo elektroenerģijas patēriņu.

Projekta iesniedzējs konkursa ietvaros ir:

- Latvijas Republikas **pašvaldība vai tās iestāde** (turpmāk – pašvaldība)
- **pašvaldības kapitālsabiedrība**, kura nodrošina likuma “Par pašvaldībām” 15. panta 2. punktā minētās autonomās funkcijas izpildi

Pieejamais finansējums – 10 000 000 euro

- Finansējuma apmērs
 - **minimālais** finanšu instrumenta finansējums ir **100 000 euro**
 - **maksimālais** finanšu instrumenta finansējums ir **500 000 euro**
 - maksimāli pieļaujamā finanšu instrumenta **atbalsta intensitāte nepārsniedz 70 %** no projekta kopējām attiecināmajām izmaksām
 - siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājuma efektivitātes rādītājs **nedrīkst būt mazāks par 0,10 kg CO₂/euro gadā**

Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana pašvaldību publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā: nosacījumi

Projekta iesniedzēja bilancē ir apgaismojuma infrastruktūra:

- kurā tiks īstenotas konkursā atbalstāmas aktivitātes
- ar kuru nodrošina likuma “Par pašvaldībām” 15. panta 2. punktā minētās autonomās funkcijas izpildi: **ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana**
- kura **atrodas pašvaldības publiskajā teritorijā**: teritorija, kas nepieciešama publisko objektu – izglītības, veselības, sociālās aprūpes un kultūras iestāžu – izvietojumam, kā arī publiskās ārtelpas, kas paredzētas, piemēram, ielu, ceļu un laukumu izveidošanai (*MK noteikumi Nr.240 redakcija*)
 - publiskā teritorija var būt uz privātās zemes
 - **netiek prasīti īpašumu apliecinājošie dokumenti par zemi zem gaismekļiem**
 - **nav zemei zem gaismekļiem jābūt ierakstītai zemesgrāmatā**

Var iesniegt **ne vairāk kā trīs projekta iesniegumus** par attiecīgās administratīvās teritorijas dažādām apdzīvotām vietām.

Projektu īstenošanas maksimālais termiņš ir **24 mēneši** (no dienas, kad stāties spēkā projekta līgums)

Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana pašvaldību publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā: atbalsts

- esošo gaismekļu vai to sastāvdaļu **demontāža** vai **nomaiņa**

Demontāžas darbi nedrīkst pārsniegt 7 % no kopējām attiecināmajām izmaksām

- jaunu energoefektīvu gaismekļu iegāde un uzstādīšana

Montāžas darbi kopā nedrīkst pārsniegt 10 % no kopējām attiecināmajām izmaksām

- gaismekļu apgaismojuma līmeņa **regulēšanas ierīču** un **aizsardzības automātikas ierīču** (ar B vai C raksturlīkni) iegāde un uzstādīšana

- **pievada iegāde** un uzstādīšana posmā no aizsardzības automātikas ierīces līdz gaismeklim, ja posma garums nepārsniedz 15 metru

Apgaismojuma līmeņa regulēšanas ierīces, aizsardzības automātikas ierīces un pievada iegāde nedrīkst pārsniegt 25 % no kopējām attiecināmajām izmaksām

- **esošās apgaismojuma sistēmas elementu** (tai skaitā balstu, sadales skapju, stiprinājuma trošu un balsteņu, gaisa vadu un kabeļu līniju) **nomaiņa** vai **pārbūve**

Teritorijas labiekārtošanas darbi nav attiecināmas izmaksas

Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana pašvaldību publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūrā: atbalsts

- apgaismojuma infrastruktūras pieslēgšana pie centralizētās vadības sistēmas

Centralizētās vadības sistēmas izveide no jauna nav attiecināmas izmaksas – ja nav centralizētā vadības sistēma - skaitītāji un/vai aprēķina metode enerģijas uzskaitēi pēc projekta realizācijas projekta rezultātu monitoringa nodrošināšanai

- atjaunojamos energoresursus izmantojošu tehnoloģiju iegāde un uzstādīšana elektroenerģijas ražošanai gaismekļiem:

- saules elektrostacijas

- vēja elektrostacijas

Vismaz 80 % no gadā saražotās elektroenerģijas izmanto apgaismojuma infrastruktūras pašpatēriņa vajadzībām – vienots elektrības pieslēgums ar apgaismojuma infrastruktūru

Projekta ieviešanas etapi

Etaps	Kontrole un uzraudzība
Projekta ideja: neatkarīgs eksperts ēku energoefektivitātes jomā	
Tehniskais risinājums: projektētājs, autoruzraugs	
Būvniecība: būvuzraugs, būvnieks	
Ekspluatācija un monitorings: pašvaldība	

Ēku "vakcinācijas" kļūdas

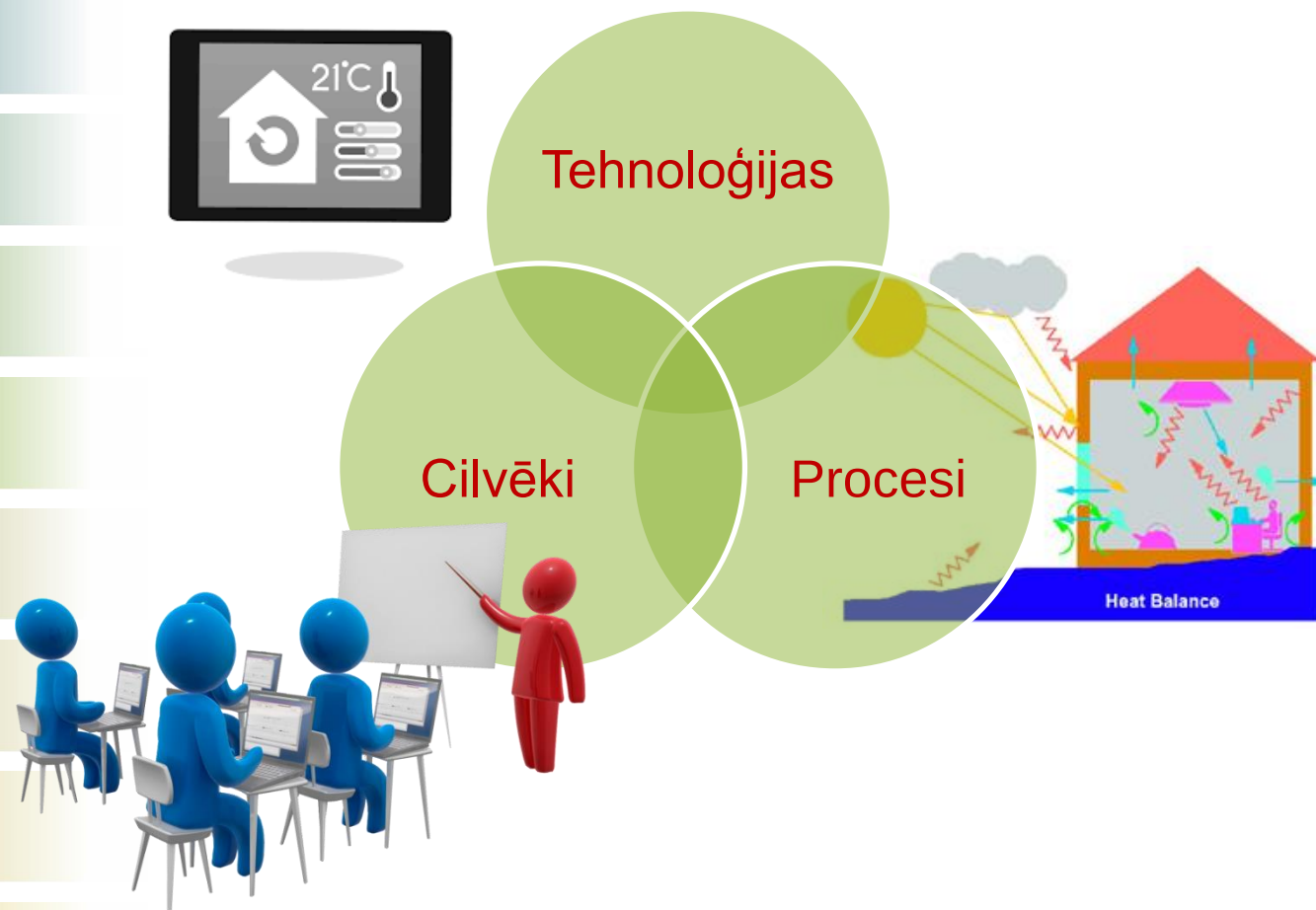
Vairāk kā 200 pārtraukti līgumi īstenošanas laikā (ieskaitot KPFI programmu)

- KPFI konkursos realizēti gandrīz 800 lieli projekti, no kuriem rezultātus nerasniedz aptuveni 20% projektos
- Jau vairāk kā 45 projektos piemērota finanšu korekcija par projekta rezultātu nerasniegšanu monitoringa periodā (aptuveni 5 miljoni euro)

Nosacījumi sekmīgai projekta realizācijai

- Uzlabojot ēku energoefektivitāti un **"dzīvojot pa vecam"** netiek sasniegti nepieciešamie ēkas energoefektivitātes rādītāji!
- Svarīgi ir **izprast ēkas energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu radītās izmaiņas ēkā** un savlaicīgi veikt nepieciešamās ēkas ekspluatācijas režīma izmaiņas
- **Apkures sistēmas slodzes pārregulēšana:** Pēc projekta īstenošanas, pirmais solis ir apkures režīma samazināšana atbilstoši "jaunajiem" ēkas siltuma zudumiem
- **Mikroklimats un vēdināšana:** "PAREIZĀS" iekštelpas temperatūras uzturēšana ir viens no svarīgākajiem uzdevumiem, lai sasniegtu nepieciešamo siltumenerģijas un CO₂ patēriņa samazinājumu